

I

*(Informácie)***EURÓPSKY PARLAMENT**
RADA
KOMISIA**Spoločné vyhlásenie Rady a zástupcov vlád členských štátov na zasadnutí Rady, Európskeho parlamentu a Komisie o politike rozvoja Európskej únie: „Európsky konsenzus“**

(2006/C 46/01)

EURÓPSKY KONSENZUS O ROZVOJI**Rozvoj ako výzva**

1. Odstraňovanie chudoby a trvalo udržateľný rozvoj neboli nikdy tak dôležité ako teraz. Kontext, v ktorom sa sleduje odstraňovanie chudoby, sa globalizuje čoraz viac a stáva sa vzájomne súvislým svetom; táto situácia priniesla nové príležitosti, ale aj nové výzvy.

Boj proti celosvetovej chudobe nie je len morálnou povinnosťou; pomôže aj vybudovať stabilnejší, mierovejší, prosperujúcejší a spravodlivejší svet, ktorý odráža vzájomné prepojenie jeho bohatších a chudobnejších krajín. V takomto svete by sme nemali dovoliť, aby 1 200 detí zomieralo od hladu každú hodinu, ani by sme nemali stáť bokom, keď 1 miliarda ľudí bojuje o prežitie za menej ako jeden dolár denne, a HIV/AIDS, TB a malária si každý rok vyžadujú životy viac než 6 miliónov ľudí. Politika rozvoja je jadrom vzťahov EÚ ⁽¹⁾ voči všetkým rozvojovým krajinám ⁽²⁾.

2. Rozvojová spolupráca je spoločnou kompetenciou medzi Európskym spoločenstvom ⁽³⁾ a členskými štátmi. Politika Spoločenstva v oblasti rozvojovej spolupráce dopĺňa politiky uskutočňované členskými štátmi. Rozvojové krajiny majú najväčšiu zodpovednosť za svoj vlastný rozvoj. Vyspelé krajiny sú však zodpovedné tiež. EÚ sa na úrovni svojich členských štátov aj na úrovni Spoločenstva zaviazala splniť svoje povinnosti. EÚ je pri spoločnej práci dôležitou silou pre pozitívnu zmenu. EÚ poskytuje viac než polovicu celosvetovej pomoci a zaviazala sa svoju pomoc rozšíriť a zvýšiť jej kvalitu a účinnosť. EÚ je tiež najdôležitejším ekonomickým a obchodným partnerom rozvojových krajín, ktorým ponúka, a hlavne najchudobnejším krajinám, osobitné výhody pri obchodovaní.

3. Členské štáty a Spoločenstvo sa rovnako zaviazali dodržiavať základné zásady, hodnoty a rozvojové ciele dohodnuté multilaterálne. Naša snaha koordinovať a harmonizovať musí prispieť k zvýšeniu účinnosti. „Európsky konsenzus o rozvoji“ preto a tiež na základe pokroku dosiahnutého v posledných rokoch poskytuje po prvýkrát spoločnú víziu, ktorá v rozvojovej spolupráci usmerňuje akciu EÚ na úrovni jej členských

⁽¹⁾ EÚ zahŕňa členské štáty a Európskej spoločenstvo.

⁽²⁾ Rozvojové krajiny sú tie, ktoré sú na zozname príjemcov oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA), o ktorom má rozhodnúť OECD/DAC v apríli 2006.

⁽³⁾ Rozvojová spolupráca Spoločenstva sa zakladá na článkoch 177 až 181 Zmluvy o Európskom spoločenstve.

štátov aj Spoločenstva. Táto spoločná vízia je predmetom časti I vyhlásenia; časť II stanovuje politiku rozvoja Európskeho spoločenstva na usmerňovanie naplňovania vízie na úrovni Spoločenstva a ďalej stanovuje priority pre konkrétnu akciu na úrovni Spoločenstva.

4. Európsky konsenzus o rozvoji odsúhlasila Rada spolu so zástupcami vlád členských štátov na zasadnutí Rady, Európskej komisie a Európskeho parlamentu.

ČASŤ I: ROZVOJOVÁ VÍZIA EÚ

Časť I Európskeho konsenzu o rozvoji stanovuje spoločné ciele a zásady rozvojovej spolupráce. Opätovne potvrdzuje záväzok EÚ odstraňovať chudobu, zvyšovať vlastnú zodpovednosť, prehĺbovať partnerstvo, poskytovať väčšiu a lepšiu pomoc a podporovať súdržnosť politík rozvoja. V duchu doplnkovosti bude usmerňovať aktivity rozvojovej spolupráce Spoločenstva a členských štátov vo všetkých rozvojových krajinách ⁽¹⁾.

1. Spoločné ciele

5. Hlavným a celkovým cieľom rozvojovej spolupráce EÚ je odstraňovanie chudoby v kontexte trvalo udržateľného rozvoja vrátane plnenia rozvojových cieľov tisícročia (Millennium Development Goals – MDG).

6. Osem cieľov MDG je: odstrániť extrémnu chudobu a hlad; dosiahnuť základné vzdelanie pre všetkých; podporovať rovnosť mužov a žien a zlepšiť postavenie žien; znížiť detskú úmrtnosť; zlepšiť zdravie matiek; bojovať proti AIDS/HIV, malárii a ostatným chorobám; zabezpečiť trvalo udržateľné životné prostredie a rozvíjať svetové partnerstvo pre rozvoj.

7. Opätovne potvrdzujeme, že rozvoj sám osebe je hlavným cieľom; a že trvalo udržateľný rozvoj zahŕňa dobrú správu vecí verejných, ľudské práva a politické, ekonomické, sociálne a environmentálne aspekty.

8. EÚ je rozhodnutá napomáhať dosiahnutiu týchto cieľov a rozvíjať ciele dohodnuté na hlavných konferenciách a summitoch OSN ⁽²⁾.

9. Opätovne potvrdzujeme náš záväzok podporovať súdržnosť politík rozvoja pri zabezpečení toho, že EÚ zväzi ciele rozvojovej spolupráce vo všetkých politikách, ktoré vykonáva a ktoré môžu ovplyvniť rozvojové krajiny, a že tieto politiky podporujú rozvojové ciele.

10. Rozvojová pomoc bude aj naďalej podporovať chudobných ľudí vo všetkých rozvojových krajinách vrátane krajín sa nízkymi a priemernými príjmami (MIC). EÚ bude aj naďalej uprednostňovať podporu najmenej rozvinutých krajín a ostatných krajín s nízkymi príjmami (LIC) s cieľom dosiahnuť vyrovnanejší celosvetový rozvoj, pričom si uvedomuje hodnotu sústredenia pomoci každého členského štátu do oblastí a regiónov s komparatívnou výhodou, kde môže najúčinnejšie prispieť k boju proti chudobe.

⁽¹⁾ Aktivity rozvojovej spolupráce členských štátov sú definované ako oficiálna rozvojová pomoc (ODA) tak, ako ju dohodol OECD/DAC.

⁽²⁾ Akčné programy prijaté v 90-tych rokoch na konferenciách OSN v sociálnej a ekonomickej oblasti a v oblasti životného prostredia, ľudských práv, populácie, reprodukčného zdravia a rovnosti mužov a žien, a opätovne potvrdené v rokoch 2002 až 2005 Deklaráciou tisícročia a cieľmi tisícročia týkajúcimi sa rozvoja (2000), konferencia v Monterrey (2002), summit v Johannesburgu o trvalo udržateľnom rozvoji (2002), summit o hodnotení Miléniovej deklarácie (2005).

2. Viacrozmerné aspekty odstraňovania chudoby

11. Chudoba zahŕňa všetky oblasti, v ktorých sú ľudia bez rozdielu pohlavia v núdzi a vnímaní ako nespôsobilí v rôznych spoločnostiach a miestnych súvislostiach. Hlavné rozmery chudoby zahŕňajú ekonomické, ľudské, politické, sociálno-kultúrne a ochranné spôsobilosti. Chudoba súvisí so spôsobnosťami ľudí, ako je spotreba a potravinová bezpečnosť, zdravie, vzdelanie, práva, schopnosť byť vypočutý, ľudská istota hlavne pre chudobných, dôstojnosť a primerané zamestnanie. Preto bude boj proti chudobe úspešný len vtedy, ak sa bude klásť rovnaký dôraz na investovanie do ľudí (predovšetkým do zdravia a vzdelania a HIV/AIDS), do ochrany prírodných zdrojov (ako sú lesy, voda, morské zdroje a pôda), na zabezpečenie životy na vidieku a na investovanie do blahobytu (s dôrazom na otázky, ako napr. podnikanie, tvorba pracovných príležitostí, prístup k úverom, majetkové práva a infraštruktúra). Zlepšenie postavenia žien je kľúčom ku každému rozvoju a rovnosť mužov a žien by sa mala stať hlavnou súčasťou všetkých politických stratégií.

12. Program MDG a ekonomický, sociálny a environmentálny rozmer odstraňovania chudoby v kontexte trvalo udržateľného rozvoja zahŕňa mnohé rozvojové aktivity od demokratickej správy vecí verejných až po politické, ekonomické a sociálne reformy, predchádzanie konfliktom, sociálnu spravodlivosť, podporu ľudských práv a rovnaký prístup k verejným službám, vzdelaniu, kultúre, zdraviu vrátane sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv, ako sa stanovilo v programe medzinárodnej konferencie o populácii a rozvoji v Káhire, životného prostredia a trvalo udržateľného hospodárenia s prírodnými zdrojmi, ekonomického rastu v prospech chudobných, obchodu a rozvoja, migrácie a rozvoja, potravinovej bezpečnosti, práv detí, rovnosti mužov a žien a podpory sociálnej súdržnosti a primeraného zamestnania.

3. Spoločné hodnoty

13. Partnerstvo a dialóg EÚ s tretími krajinami podporuje spoločné hodnoty, ktorými sú: dodržiavanie ľudských práv, základné slobody, mier, demokracia, dobrá správa vecí verejných, rovnosť mužov a žien, právny štát, solidarita a spravodlivosť. EÚ sa pevne zaväzuje rozvíjať účinný multilateralizmus, v ktorom sú všetky národy sveta spoluzodpovedné za rozvoj.

4. Spoločné zásady

4.1 Zodpovednosť, partnerstvo

14. EÚ sa zaväzuje k zásade vlastnej zodpovednosti partnerských krajín za rozvojové stratégie a programy. Rozvojové krajiny majú hlavnú zodpovednosť za vytvorenie priaznivého domáceho prostredia na využívanie svojich vlastných zdrojov vrátane vedenia súdržných a účinných politík. Tieto zásady umožnia prispôbiť pomoc reagujúcu na osobitné potreby prijímajúcej krajiny.

15. Pri svojom spoločnom úsilí sa EÚ a rozvojové krajiny partnersky delia o povinnosť a osobnú zodpovednosť. EÚ podporuje znižovanie chudoby a rozvojové a reformné stratégie v partnerských krajinách, ktoré sa zameriavajú na MDG a zosúladí sa so systémami a postupmi v partnerských krajinách. Ukazovatele pokroku a pravidelné hodnotenie pomoci majú veľký význam pri lepšom zacielení pomoci EÚ.

16. EÚ uznáva základnú úlohu dohľadu, ktorú majú demokraticky zvolení zástupcovia občanov. Preto povzbudzuje k väčšiemu zapojeniu národných zhromaždení, parlamentov a miestnych orgánov.

4. 2 Hĺbkový politický dialóg

17. Politický dialóg je dôležitým pri podporovaní rozvojových cieľov. V rámci politického dialógu, ktorý vedú členské štáty a inštitúcie Európskej únie – Rada, Komisia a Parlament v rámci svojich právomocí, sa bude pravidelne hodnotiť dodržiavanie dobrej správy vecí verejných, ľudských práv, demokratických zásad a právneho štátu, aby sa dosiahlo spoločné porozumenie a určili podporné opatrenia. Tento dialóg má dôležitý preventívny rozmer s cieľom zabezpečiť dodržiavanie týchto zásad. Bude riešiť aj boj proti korupcii, boj proti nelegálnej migrácii a obchodovaniu s ľuďmi.

4. 3 Účasť občianskej spoločnosti

18. EÚ podporuje širokú účasť všetkých strán zúčastnených na rozvoji krajín a povzbudzuje k účasti všetky zložky spoločnosti. Občianska spoločnosť vrátane ekonomických a sociálnych partnerov, ako napr. odborové zväzy, zamestnávateľské organizácie a súkromný sektor, MVO a ostatné neštátne subjekty v partnerských krajinách majú osobitne dôležitú úlohu ako podporovatelia demokracie, sociálnej spravodlivosti a ľudských práv. EÚ zvýši svoju podporu pri budovaní kapacít neštátnych subjektov s cieľom posilniť ich hlas v procese rozvoja a dosiahnuť politický, sociálny a ekonomický dialóg. Uznáva sa tiež dôležitá úloha európskej občianskej spoločnosti; a preto bude EÚ venovať mimoriadnu pozornosť osvetovým a výchovno-vzdelávacím aktivitám medzi občanmi EÚ.

4. 4 Rovnosť mužov a žien

19. Podpora rovnosti mužov a žien a práv žien nie je dôležitá len sama osebe, ale znamená tiež základné ľudské právo a otázku sociálnej spravodlivosti, a pomáha pri dosahovaní všetkých MDG a pri plnení Pekinskej akčnej platformy, Káhirskeho akčného programu a Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien. EÚ preto do všetkých svojich politík a praktických vzťahov s rozvojovými krajinami zahrnie dôležitú zložku rovnosti.

4.5 Riešenie nestability štátu

20. EÚ zlepši svoju reakciu voči ťažkým partnerstvám a nestabilným štátom, v ktorých žije tretina chudobných z celého sveta. EÚ zosilní svoje úsilie pri predchádzaní konfliktov⁽¹⁾ a podporí predchádzanie nestability štátov pomocou reforiem správy vecí verejných, právneho štátu, protikorupčných opatrení a budovania životaschopných štátnych inštitúcií s cieľom pomôcť im plniť celú škálu základných funkcií a vyhovieť potrebám svojich občanov. EÚ bude, ak je to možné, pracovať pomocou štátnych systémov a stratégií v nestabilných štátoch, aby sa zvýšila ich kapacita. EÚ presadzuje, dokonca aj v najťažších situáciách, svoju angažovanosť s cieľom predchádzať vzniku štátov bez účinnej štátnej správy.

21. EÚ v prechodných situáciách podporí spojenie medzi naliehavou pomocou, obnovou a dlhodobým rozvojom. Pri rozvoji v post-krízovej situácii sa bude riadiť integrovanými prechodnými stratégiami zameriavajúcimi sa na opätovné vybudovanie inštitucionálnych kapacít, základnej infraštruktúry a sociálnych služieb, zvyšovanie potravinovej bezpečnosti a na zabezpečenie udržateľných riešení pre utečencov, vysídlené osoby a na všeobecné zabezpečenie bezpečnosti občanov. Akcia EÚ sa uskutoční v rámci multilaterálnych snáh vrátane snahy Komisie OSN pre upevnenie mieru a zameria sa na opätovné zavedenie zásad vlastnej zodpovednosti a partnerstva.

⁽¹⁾ Ustanovené v Programe EÚ na predchádzanie násilným konfliktom, Gothenburské zasadnutie Európskej rady, jún 2001.

22. Niektoré rozvojové krajiny sú mimoriadne ohrozené prírodnými katastrofami, klimatickou zmenou, zhoršovaním stavu životného prostredia a vonkajšími hospodárskymi otrasmi. Členské štáty a Spoločenstvo podporujú predchádzanie katastrofám a pripravenosť v týchto krajinách s cieľom zvýšiť ich odolnosť voči týmto vplyvom.

5. Poskytovanie väčšej a lepšej pomoci

5.1 Zvýšenie finančných zdrojov

23. Rozvoj zostáva dlhodobým záväzkom. EÚ prijala časový rozvrh, podľa ktorého majú členské štáty dosiahnuť 0,7 % HND do roku 2015 so strednodobým kolektívnym cieľom 0,56 % do roku 2010 ⁽¹⁾ a vyzýva partnerov dodržiavať tento príklad. Tieto záväzky by mali viesť k dvojnásobnej ročnej pomoci EÚ vo výške viac než 66 miliárd € v roku 2010. Malo by sa zväziť ďalšie odpustenie dlhu, ako aj inovačné finančné zdroje, aby sa tak zvýšili udržateľné a predvídateľné disponibilné zdroje. Aspoň polovica tohto zvýšenia pomoci sa prideli Afrike pri plnom rešpektovaní priorít rozvojovej pomoci v jednotlivých členských štátoch. Zdroje sa pridelia objektívne a transparentne na základe potrieb a výkonnosti prijímajúcich krajín pri zohľadnení jednotlivých situácií.

24. S cieľom splniť MDG najmenej rozvinuté krajiny a ostatné LIC zostávajú aj naďalej prioritnými, ako sa aj premieta vo vysokom podiele pomoci EÚ prúdiacej do týchto krajín ⁽²⁾. EÚ sa aj naďalej zaväzuje podporovať rozvoj v prospech chudobných krajín s priemernými príjmami (MIC), osobitne v MIC s nižšími príjmami, a naša rozvojová pomoc všetkým rozvojovým krajinám sa zameria na znižovanie chudoby a na jej viacrozmerne aspekty v kontexte trvalo udržateľného rozvoja. Osobitná pozornosť sa venuje nestabilným štátom a štátom bez darcovských podpôr.

5.2 Účinnjšia pomoc

25. EÚ okrem väčšej pomoci bude poskytovať aj lepšiu pomoc. Náklady na prevod pomoci sa znížia a jej celosvetový dosah sa zvýši. EÚ sa zameriava na prácu so všetkými rozvojovými partnermi s cieľom zlepšiť kvalitu a dosah svojej pomoci ako aj zlepšiť postupy donorov a pomôcť našim partnerským krajinám účinnejšie využívať zvýšenú pomoc. EÚ plní a monitoruje svoje záväzky v oblasti účinnosti pomoci ⁽³⁾ vo všetkých rozvojových krajinách vrátane stanovovania konkrétnych cieľov na rok 2010. Národná zodpovednosť, koordinácia a harmonizácia donorov začínajúca už v teréne, zosúladenie so systémami prijímajúcej krajiny a orientácia na výsledky sú v tomto ohľade hlavnými zásadami.

26. Rozvojová pomoc sa môže poskytovať rôznymi spôsobmi, ktoré sa môžu dopĺňať (pomoc pre jednotlivé projekty, podpora sektorových programov, podpora sektorového a všeobecného rozpočtu, humanitárna pomoc a pomoc pri predchádzaní krízam, pomoc občianskej spoločnosti a prostredníctvom nej, aproximácia noriem, štandardov a právnych predpisov, atď.) podľa toho, čo je najlepšie pre danú krajinu. Ak to okolnosti dovoľia, podpora všeobecného alebo sektorového rozpočtu by sa mala čoraz viac využívať ako prostriedok na posilnenie zodpovednosti, na podporu národnej zodpovednosti a postupov partnerskej krajiny, na financovanie stratégií zameraných na znižovanie chudoby (vrátane prevádzkových nákladov v rozpočtoch na zdravotníctvo a vzdelanie) a na podporu zdravého a transparentného riadenia verejných financií.

27. Partnerské krajiny potrebujú na účinné plánovanie stabilnú pomoc. EÚ sa preto zaväzuje mať predvídateľnejšie a stabilnejšie mechanizmy pomoci.

⁽¹⁾ V záveroch zasadnutia Rady v máji 2005 sa stanovuje, že: Členské štáty, ktoré zatiaľ nedosiahli úroveň ODA vo výške 0,51 % HND sa zaväzujú dosiahnuť túto úroveň do roku 2010 v rámci svojich príslušných rozpočtových postupov rozdeľovania rozpočtu, kým tie, ktoré už túto úroveň prekročili, sa zaväzujú pokračovať vo svojom úsilí. Členské štáty, ktoré pristúpili k EÚ po roku 2002 a nedosiahli úroveň 0,17 % ODA/HND, sa budú usilovať zvýšiť svoju ODA, aby v rámci svojich príslušných procesov rozdeľovania rozpočtu dosiahli túto úroveň do roku 2010, kým tie, ktoré už túto úroveň prekročili, sa zaväzujú pokračovať vo svojom úsilí. Členské štáty sa zaväzujú dosiahnuť cieľ 0,7 % ODA/HND do roku 2015, pričom tie, ktoré tento cieľ dosiahli sa zaviazali udržať sa nad týmto cieľom; členské štáty, ktoré sa pripojili k EÚ po roku 2002 sa budú usilovať zvýšiť svoju ODA do roku 2015 na 0,33 % HND.

⁽²⁾ EÚ v roku 2003 prideliла v priemere 67 % pomoci LIC, okrem členských štátov, ktoré pristúpili do EÚ v roku 2004 (údaje OECD DAC).

⁽³⁾ Vyhlásenie urobené vo februári 2003 v Ríme a vyhlásenie urobené v marci 2005 v Paríži.

28. Aj znižovanie dlhu poskytuje predvídateľné financovanie. EÚ sa zaväzuje nájsť riešenie pre neúnosné daňové zaťaženie, osobitne v prípade zostávajúcich multilaterálnych dlhov veľmi zadlžených chudobných krajín a, ak je to potrebné a vhodné, krajín zasiahnutých vonkajšími otrasmi a krajín, ktoré prekonali konflikt.

29. EÚ podporuje ďalšie uvoľnenie pomoci nad rámec existujúcich odporúčaní OECD, osobitne pre potravinovú pomoc.

5.3 Koordinácia a doplnkovosť

30. Spoločenstvo a členské štáty zlepšia v duchu Zmluvy koordináciu a doplnkovosť. Najlepším spôsobom, ako zabezpečiť doplnkovosť, je reagovať na priority partnerských krajín na úrovni krajiny aj regiónu. EÚ zlepši koordináciu, harmonizáciu a vyrovňovanie⁽¹⁾. EÚ povzbudzuje partnerské krajiny, aby viedli svoj vlastný proces rozvoja a podporovali širokú účasť donorov v národných programoch zosúladovania. EÚ pripraví, ak je to vhodné, pružné cestovné mapy, v ktorých stanoví, ako môžu jej členské štáty prispieť k harmonizačným plánom a úsiliu jednotlivých krajín.

31. EÚ sa zaväzuje podporovať lepšiu koordináciu a doplnkovosť donorov prácou na spoločnom viacročnom programovaní na základe stratégií na znižovanie chudoby partnerských krajín alebo podobných stratégií a ich vlastných rozpočtových procesov, spoločných vykonávacích mechanizmov vrátane spoločnej analýzy, spoločných donorských misií a využívania mechanizmov spolufinancovania.

32. EÚ preberie vedúcu úlohu pri plnení záväzkov vyhlásenia urobeného v Paríži o zlepšení poskytovania pomoci a v tejto súvislosti prijala štyri dodatočné záväzky: poskytovať všetku pomoc na budovanie kapacít prostredníctvom koordinovaných programov s väčším využitím mechanizmov pri viacerých donoroch; nasmerovať 50 % pomoci, ktorú majú vlády k dispozícii cez systémy danej krajiny vrátane zvyšovania percenta našej pomoci poskytovanej prostredníctvom podpory rozpočtu alebo sektorových prístupov; vyhýbať sa zakladaniu implementačných jednotiek pre akékoľvek nové projekty; znížiť počet nekoordinovaných misií o 50 %.

33. EÚ využije skúsenosti nových členských štátov (ako napríklad riadenie prechodného obdobia) a pomôže posilniť úlohu týchto krajín ako nových donorov.

34. EÚ sa zaväzuje vykonať tento program v úzkej spolupráci s partnerskými krajinami, ostatnými dvojstrannými partnermi v oblasti rozvoja a multilaterálnymi partnermi ako je Organizácia Spojených národov a medzinárodné finančné inštitúcie s cieľom predchádzať duplicitnému úsiliu a maximalizovať dosah a účinnosť celosvetovej pomoci. EÚ podporuje aj váhu hlasu rozvojových krajín v medzinárodných inštitúciách.

6. Súdržnosť politík rozvoja (PCD)

35. EÚ sa plne zaväzuje prijať kroky na dosiahnutie súdržnosti politík rozvoja v rôznych oblastiach⁽²⁾. Dôležité je, aby nerozvojové politiky pomáhali úsiliu rozvojových krajín pri dosahovaní MDG. EÚ zohľadní ciele rozvojovej spolupráce pri uskutočňovaní všetkých politík, ktoré môžu ovplyvniť rozvojové krajiny. S cieľom uskutočniť tieto záväzky, EÚ posilní súdržnosť politík pre rozvojové postupy, nástroje a mechanizmy na všetkých úrovniach a zabezpečí primerané zdroje a podelí sa s najlepšimi postupmi, aby sa napomohlo týmto cieľom. Toto podstatným spôsobom doplní príspevok EÚ k dosiahnutiu MDG.

⁽¹⁾ Toto zahŕňajú závery Rady z novembra 2004 o: „Zlepšení koordinácie, harmonizácie a vyrovňovania: príspevok EÚ“.

⁽²⁾ Závery zasadnutia Rady z mája 2005 potvrdzujú, že EÚ sa zaviazala plniť ciele obsiahnuté v oznámení Komisie o PCD, ktoré sa zaoberajú obchodom, životným prostredím, klimatickou zmenou, bezpečnosťou, poľnohospodárstvom, rybolovom, sociálnym rozmerom globalizácie, zamestnanosťou a primeraným zamestnaním, migráciou, výskumom a inováciou, informačnou spoločnosťou, dopravou a energiou.

36. EÚ výrazne podporuje rýchle a ambiciózne zavŕšenie kola o dohodách o rozvoji z Dauhy a dohôd o hospodárskom partnerstve (EPA) krajín EÚ-AKT v prospech chudobných. Rozvojové krajiny by sa mali rozhodnúť reformovať obchodnú politiku v súlade so svojimi všeobecnejšími národnými rozvojovými plánmi. Poskytneme dodatočnú pomoc chudobným krajinám pri budovaní kapacity obchodovať. Mimo-riadna pozornosť sa bude venovať najmenej rozvinutým a najohrozenejším krajinám. EÚ bude pokračovať v aktivitách zameraných na postupné otvorenie trhov, osobitne trhov pre výroby, o ktorých vývoz majú záujem rozvojové krajiny, ktoré sú podporované otvoreným, spravodlivým a regulovaným multilaterálnym obchodným systémom podľa pravidiel, ktorý zohľadňuje záujmy a obavy slabších národov. EÚ bude riešiť otázky osobitného a diferencovaného zaobchádzania a zrušenia preferenčného zaobchádzania s cieľom podporiť obchodovanie medzi rozvinutými a rozvojovými krajinami ako aj medzi rozvojovými krajinami. EÚ bude aj naďalej podporovať prijatie, zo strany všetkých rozvinutých krajín, prístupu bez kvót a colných kvót pre LDC do konca kola rokovaní V Dauhe alebo všeobecnejšie. EÚ v rámci reformovanej spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) výrazne zníži úroveň narušenia obchodu v súvislosti s jej podpornými opatreniami v odvetví poľnohospodárstva, a uľahčí rozvoj poľnohospodárstva v rozvojových krajinách. EÚ v súlade s rozvojovými potrebami podporuje ciele asymetrie a pružnosti pri plnení dohôd o ekonomickom partnerstve (EPA). EÚ bude naďalej venovať osobitnú pozornosť rozvojovým cieľom krajín, s ktorými Spoločenstvo má uzavreté dohody o rybolove alebo ich s nimi uzatvorí.

37. Neistota a násilné konflikty sú jedným z najväčších prekážok pri dosahovaní MDG. Istota a rozvoj sú dôležitými a doplnujúcimi sa aspektmi vzťahov EÚ s tretími krajinami. V rámci konkrétnych krokov prispievajú k tvorbe bezpečného prostredia a k prelomeniu zákerneho kruhu chudoby, vojny, zhoršovania stavu životného prostredia a upadajúcich sociálnych a politických štruktúr. EÚ v rámci konkrétnych právomocí Spoločenstva a členských štátov posilní kontrolu vývozu svojich zbraní s cieľom predchádzať tomu, aby sa zbrane vyrobené v EÚ použili proti civilnému obyvateľstvu alebo stupňovali existujúce napätia alebo konflikty v rozvojových krajinách, a prijme konkrétne kroky na obmedzenie šírenia ručných a ľahkých zbraní, v súlade s európskou stratégiou boja proti nezákonnému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami a strelivom. EÚ taktiež veľmi podporuje zodpovednosť za ochranu obyvateľov. Nemôžeme stáť bokom, keď sa pácha genocída, vojnové zločiny, etnické čistky alebo iné hrubé porušovania medzinárodného humanitárneho práva a ľudských práv. EÚ bude podporovať posilnenú úlohu regionálnych a miestnych organizácií v procese zvyšovania medzinárodného mieru a bezpečnosti vrátane ich kapacity koordinovať podporu donorov v oblasti predchádzania konfliktov.

38. EÚ bude prispievať k posilneniu sociálneho rozmeru globalizácie, podpore zamestnanosti a primeraného zamestnania pre všetkých. Budeme sa usilovať o to, aby sa migrácia stala pozitívnym faktorom rozvoja podporovaním konkrétnych opatrení zameraných na opätovné posilnenie ich príspevku k znižovaniu chudoby vrátane ľahšieho prevodu platieb a obmedzovania „úniku mozgov“ kvalifikovaných ľudí. EÚ bude viesť celosvetové úsilie s cieľom obmedziť vzory neudržateľnej spotreby a výroby. Budeme pomáhať rozvojovým krajinám pri plnení multilaterálnych dohôd o životnom prostredí a podporovať iniciatívy súvisiace so životným prostredím v prospech chudobných ľudí. EÚ opätovne potvrdzuje svoje odhodlanie bojovať proti klimatickej zmene.

7. Rozvoj, príspevek k riešeniu globálnych výziev

39. Akcia EÚ zameraná na rozvoj, ktorá sa sústreďuje na odstránenie chudoby v kontexte trvalo udržateľného rozvoja znamená dôležitý prínos k optimalizácii prospechu a k rovnomernejšiemu rozdeleniu nákladov na proces globalizácie pre rozvojové krajiny, čo je vo všeobecnejšom záujme mieru a stability a na zmenšenie nerovností, na ktorých sa zakladajú mnohé zásadné výzvy, ktorým čelí náš svet. Hlavnou výzvou, ktorej musí medzinárodné spoločenstvo v súčasnosti čeliť, je zabezpečiť, aby sa globalizácia stala pozitívnou silou pre celé ľudstvo.

40. Znižovanie chudoby a podpora trvalo udržateľného rozvoja sú samostatnými cieľmi. Dosiahnutie MDG je tiež v záujme dlhodobého mieru a bezpečnosti pre kolektív aj jednotlivca. Bez mieru a bezpečnosti nie je možný rozvoj a odstraňovanie chudoby, a bez rozvoja a odstraňovania chudoby sa nenastolí žiadny trvalo udržateľný mier. Rozvoj je tiež najúčinnjšou dlhodobou odpoveďou na násilnú a nezákonnú migráciu a obchodovanie s ľuďmi. Rozvoj má dôležitú úlohu pri podpore udržateľných vzorov výroby a spotreby, ktoré obmedzujú škodlivé dôsledky rastu pre životné prostredie.

ČASŤ II: POLITIKA ROZVOJA EURÓPSKEHO SPOLOČENSTVA

Druhá časť Európskeho konsenzu o rozvoji stanovuje obnovenú rozvojovú politiku Európskeho spoločenstva, ktorá realizuje európsku víziu rozvoja uvedenú v prvej časti za zdroje zverené Spoločenstvu v súlade so zmluvou. Objasňuje úlohu Spoločenstva a pridanú hodnotu a spôsob, ako sa ciele, zásady, hodnoty, súdržnosť politík pre rozvoj a záväzky definované v tejto spoločnej vízii vykonajú na úrovni Spoločenstva. Určuje priority, ktoré sa premietnu do programov účinnej a súdržnej rozvojovej spolupráce na úrovni krajín a regiónov. Usmerní plánovanie a vykonávanie zložky rozvojovej pomoci vo všetkých nástrojoch Spoločenstva a jeho stratégiách spolupráce s tretími krajinami⁽¹⁾. V ostatných politikách Spoločenstva, ktoré majú vplyv na rozvojové krajiny, sa zabezpečenie súdržnosti politík pre rozvoj vezme do úvahy.

41. Politika spoločenstva v oblasti rozvojovej spolupráce dopĺňa politiky uskutočňované členskými štátmi⁽²⁾.

42. Hlavným cieľom rozvojovej politiky Spoločenstva je odstraňovanie chudoby v kontexte trvalo udržateľného rozvoja vrátane sledovania MDG ako aj podpory demokracie, dobrej správy vecí verejných a dodržiavania ľudských práv, ako sa definovalo v časti I. Tieto ciele sa na úrovni Spoločenstva sledujú vo všetkých rozvojových krajinách a uplatňujú sa na zložku rozvojovej pomoci vo všetkých stratégiách spolupráce Spoločenstva s tretími krajinami.

43. Spoločenstvo uplatní všetky zásady uvedené v časti I vrátane zásad o účinnosti pomoci: národná zodpovednosť, partnerstvo, koordinácia, harmonizácia, zosúladenie so systémami prijímajúcej krajiny a orientácia na výsledky.

44. Spoločenstvo podporí aj súdržnosť politík pre rozvoj založený na zásade, aby Spoločenstvo vzalo do úvahy ciele rozvojovej spolupráce vo vykonávaných politikách, ktoré môžu ovplyvniť rozvojové krajiny.

45. Spoločenstvo vo všetkých aktivitách uplatní posilnený prístup k presadzovaniu prierezových otázok, ako je uvedené v časti 3.3 „Posilnenie prístupu začleňovania“.

1. Osobitná úloha a komparatívne výhody Spoločenstva

46. Komisia má v rámci svojich právomocí vymedzených Zmluvou dôležitú úlohu pri rozvoji. Jej celosvetová prítomnosť, podpora súdržnosti politík rozvoja, jej osobitná právomoc a skúsenosti, jej právo iniciatívy na úrovni Spoločenstva, jej uľahčovanie koordinácie a harmonizácie ako aj jej nadnárodný charakter majú osobitný význam. Spoločenstvo sa môže odlišovať svojou komparatívnou výhodou a pridanou hodnotou, čo umožňuje dopĺňanie sa s dvojstrannými politikami členských štátov a ostatnými medzinárodnými donormi.

47. Komisia sa v mene Spoločenstva zameria na poskytovanie pridanej hodnoty prostredníctvom týchto úloh:

48. Po prvé, celosvetová prítomnosť. Komisia, ako rozvojový partner, je prítomná vo väčšom počte krajín ako najväčší z členských štátov a v mnohých prípadoch je jediným partnerom EÚ, ktorého prítomnosť stojí za zmienku. Má spoločnú obchodnú politiku, programy spolupráce zahŕňajúce prakticky každú rozvojovú krajinu a región a politický dialóg vedený spolu s členskými štátmi. Dostáva sa jej podpory z rozsiahlej siete delegácií. Toto jej umožňuje reagovať na mnohé situácie vrátane nestability štátov, z ktorých sa členské štáty stiahli.

(1) Zložka rozvojovej pomoci sa definuje ako celok oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA), ako dohodol Výbor pre rozvojovú pomoc OECD.

(2) Rozvojová spolupráca Spoločenstva sa zakladá na článkoch 177 až 181 Zmluvy o Európskom spoločenstve.

49. Po druhé, s podporu členských štátov zabezpečuje súdržnosť politík rozvoja v akciách Spoločenstva⁽¹⁾, najmä tam, kde majú politiky Spoločenstva výrazný dosah na rozvojové krajiny, ako napr. politika obchodovania, poľnohospodárstva, rybolovu a migrácie, a stále všeobecnejšie podporuje túto zásadu. Spoločenstvo má na základe svojich vlastných skúseností a výlučnej právomoci v obchode komparatívnu výhodu pri poskytovaní podpory partnerským krajinám s cieľom začleniť obchod do národných rozvojových stratégií a vždy, keď je to možné, podporovať regionálnu spoluprácu.

50. Po tretie, podporuje rozvoj najlepších postupov. Komisia spolu s členskými štátmi bude dávať impulzy pre európsku diskusiu o rozvoji a podporovaní najlepších postupov v oblasti rozvoja, ako je priama podpora rozpočtu a, ak je to vhodné, sektorová pomoc, uvoľnenie pomoci, prístup založený na výsledkoch a decentralizácia vykonávania pomoci. Zlepšovaním svojich analytických kapacít má potenciál slúžiť v niektorých oblastiach rozvoja ako intelektuálne centrum.

51. Po štvrté, uľahčuje koordináciu a harmonizáciu. Komisia bude mať aktívnu úlohu pri vykonávaní vyhlásenia urobeného v Paríži o účinnosti pomoci a bude jednou z hnacích síl na podporu plnenia jej záväzkov zo strany EÚ, ktoré dala v Paríži, a ktoré sa týkajú výsledkov vlastnej zodpovednosti, zosúladienia a harmonizácie a vzájomnej zodpovednosti. Komisia bude aj naďalej podporovať 3K – koordináciu, komplementaritu (doplnkovosť) a koherentnosť (súdržnosť) ako príspevok EÚ k všeobecnejšiemu medzinárodnému programu účinnosti pomoci. Spoločenstvo bude tiež podporovať lepšiu koordináciu pomoci a pripravenosti pri katastrofách v rámci existujúcich medzinárodných systémov a mechanizmov a vedúcu úlohu OSN pri zabezpečovaní medzinárodnej spolupráce.

52. Po piate, koná ako sprostredkovateľ pri poskytovaní pomoci v oblastiach, kde sú osobitne dôležité objem a kritické množstvo.

53. Po šieste, Spoločenstvo podporuje demokraciu, ľudské práva, dobrú správu vecí verejných a dodržiavanie medzinárodného práva pričom sa osobitná pozornosť venuje transparentnosti a boju proti korupcii. Skúsenosti Komisie pri podpore demokracie, ľudských práv a budovania národa sú pozitívne a budú sa aj naďalej rozvíjať.

54. Po siedme, Komisiu pri uvádzaní zásady účasti občianskej spoločnosti do platnosti podporuje európsky Hospodársky a sociálny výbor, ktorý má úlohu uľahčovať dialóg s miestnymi partnermi, ktorí majú ekonomické a sociálne záujmy.

55. Spoločenstvo sa okrem toho snaží podporovať chápanie vzájomných závislostí a podporovať solidaritu medzi severom a juhom. Komisia bude preto venovať mimoriadnu pozornosť osvetovým a vzdelávacím aktivitám zameraným na oblasť rozvoja pre občanov EÚ.

2. Diferencovaný prístup podľa obsahu a potrieb

2.1 Diferenciácia pri vykonávaní rozvojovej spolupráce

56. Rozvojové ciele, zásady a uplatňovanie záväzkov ohľadne účinnosti pomoci⁽²⁾ sa musia uplatňovať pri všetkých zložkách rozvojovej spolupráce. Spoločenstvo vo všetkých rozvojových krajinách použije najúčinnnejšie nástroje a prístupy na znižovanie chudoby a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja.

57. Potrebné je, aby sa rozvojová stratégia Spoločenstva vykonávala špecificky pre danú krajinu alebo región, aby bola „šitá na mieru“ pre každú partnerskú krajinu alebo región na základe potrieb, stratégií, priorít a potenciálu jednotlivých krajín. Diferencovaný prístup je nevyhnutný vzhľadom na rôznorodosť partnerov a výziev.

⁽¹⁾ Vo všetkých 12 oblastiach uvedených v záveroch zasadnutia Rady z mája 2005 a priloženom oznámení o PCD.

⁽²⁾ Záväzky prijaté v kontexte vyhlásenia urobeného v marci 2005 v Paríži.

58. Rozvojové ciele sú ciele samé o sebe. Rozvojová spolupráca je jedným významným prvkom väčšieho súboru vonkajších akcií, ktoré sú všetky dôležité a ktoré by mali byť súdržné, mali by sa navzájom podporovať a považovať za seberovné. Dokumenty o stratégiách jednotlivých krajín, regiónov a tém sú nástrojmi programovania Komisie, ktoré vymedzujú tento súbor politik a zabezpečujú súdržnosť medzi nimi.

59. Rozvojová pomoc sa môže poskytovať rôznymi spôsobmi, ktoré sa môžu dopĺňať (pomoc pre jednotlivé projekty, podpora sektorových programov, podpora sektorového a všeobecného rozpočtu, humanitárna pomoc a pomoc pri predchádzaní krízam, pomoc občianskej spoločnosti a prostredníctvom nej, aproximácia noriem, štandardov a právnych predpisov, atď.) podľa toho, čo je najlepšie pre danú krajinu.

60. Odstraňovanie chudoby je dôležité v partnerských krajinách s priemernými príjmami ako aj v tých s nízkymi príjmami. Krajiny s nízkymi príjmami (LIC) a najmenej vyspelé krajiny (LDC) stoja pred obrovskou výzvou na ceste k plneniu rozvojových cieľov tisícročia (MDG). Podpora LIC sa bude opierať o stratégie zamerané na znižovanie chudoby, pričom sa bude venovať náležitá pozornosť dostupnosti základných služieb a prístupu k nim, hospodárskej diverzifikácii, potravinovej bezpečnosti a demokratickejšej správy vecí verejných a inštitúciám.

61. Na dosiahnutie MDG je dôležitá aj podpora krajinám s priemernými príjmami. Mnohé MIC s nižšími príjmami stoja pred rovnakými ťažkosťami ako LIC. V týchto krajinách žije veľká časť chudobných obyvateľov sveta a tieto krajiny sa často stretávajú s problémom veľkých nerovností a nedostatkov v riadení, čo ohrozuje udržateľnosť ich vlastného rozvojového procesu. Spoločenstvo preto aj naďalej poskytuje rozvojovú pomoc na základe stratégií na znižovanie chudoby alebo podobných stratégií jednotlivých krajín. Mnohé MIC majú dôležitú úlohu v politických, bezpečnostných a obchodných otázkach, pričom vytvárajú a ochraňujú svetové verejné statky a sú spásou na regionálnej úrovni. No aj oni sú ohrozené vnútornými aj vonkajšími otrasmami alebo sa spamätávajú z konfliktov alebo nimi trpia.

62. Predvstupová politika sa pokiaľ sa týka rozvojových krajín, zameriava na podporu výhľadu členstva kandidátskych a potenciálne kandidátskych krajín a cieľom Európskej susedskej politiky je budovať privilegované partnerstvo so susednými krajinami, privádzajúc ich bližšie k Únii a ponúkajúc im podiel na vnútornom trhu Spoločenstva spolu s podporou dialógu, reformy a sociálneho a hospodárskeho rozvoja. Aj keď tieto politiky majú jasné integračné zamerania, zvyčajne zahŕňajú výrazné rozvojové aspekty. Ciele znižovania chudoby a sociálneho rozvoja pomôžu vybudovať prosperujúcejšiu, rovnocennejšiu a teda stabilnejšiu spoločnosť, v krajinách ktoré sú prevažne rozvojové. Nástroje, ktoré môžu poskytovať technickú a finančnú pomoc na podporu týchto politik, podľa možnosti zahŕňajú najlepšie rozvojové postupy na podporu účinného riadenia a výkonu. Politiky usmerňujúce tieto nástroje sa zrealizujú v širšom rámci ustanovenom v Európskej susedskej politike a predvstupovej politike a ktorý bude neoddeliteľnou súčasťou rozsiahlejších vonkajších akcií Spoločenstva.

63. Navrhovaná nová zostava horizontálnych a politických nástrojov⁽¹⁾ pre pomoc Spoločenstva môže poskytnúť vhodný rámec na reagovanie na rôzne súvislosti a podmienky. V tomto rámci sú tematické programy pomocné, dopĺňujúce a vymedzené podľa ich pridanej hodnoty, ktorá je vo vzťahu k zemepisným programom odlišná.

2.2 Ciel' a transparentnosť kritérií týkajúcich sa pridelovania zdrojov

64. V rámci globálnych prostriedkov pridelovaných zemepisne a tematicky, pridelovanie zdrojov a prehodnotenie ich následného použitia sa riadi kritériami používanými pri štandardnom a transparentnom pridelovaní zdrojov. Bude sa pamätať na osobitné ťažkosti, pred ktorými stoja krajiny nachádzajúce sa v kríze, konflikte alebo vystavené katastrofám, spolu s osobitosťami rôznych programov.

65. Kritériá potrieb zahŕňujú obyvateľstvo, príjem na obyvateľa a rozsah chudoby, rozdelenie príjmov a úroveň sociálneho rozvoja; pričom výkonnostné kritériá zahŕňajú pokrok v politickej, hospodárskej a sociálnej oblasti, pokrok dosiahnutý v dobrej správe vecí verejných a efektívne čerpanie pomoci, predovšetkým spôsob, akým krajina využíva obmedzené zdroje na účely rozvoja, počínajúc jej vlastnými zdrojmi.

⁽¹⁾ Návrh Komisie určený Rade a Parlamentu sa opiera o tri politické nariadenia Európske susedstvo a partnerstvo, rozvojovú spoluprácu a hospodársku spoluprácu a predvstupové aktivity, a o tri horizontálne nástroje: humanitárnu pomoc, stabilitu a makrofinančnú pomoc.

66. Rozvojová politika musí premietat rozdelenie zdrojov, čo zohľadňuje účinok týchto zdrojov na znižovanie chudoby. Následne sa osobitná pozornosť musí venovať situácii najmenej rozvinutých krajín (LDC) a ostatných LIC, ako súčasť prístupu, ktorý zahŕňa aj snahy vlád partnerských krajín o znižovanie chudoby ako aj ich výkonnosť a absorpčnú schopnosť. LDC a LIC dostanú prednosť pri celkovom pridelovaní zdrojov. Spoločenstvo by malo nájsť spôsoby na väčšie zameranie sa na najchudobnejšie krajiny s osobitným zreteľom na Afriku. MIC dostanú primeranú pozornosť, osobitne MIC s nižšími príjmami, z ktorých má veľa rovnaké problémy ako LIC.

3. Reagovanie na potreby partnerských krajín

3.1 Princíp koncentrácie pri zachovaní flexibility

67. Spoločenstvo bude v jeho programovaní pre krajiny a regióny usmerňovať zásada koncentrácie. Toto je dôležité na zabezpečenie účinnosti pomoci. Spoločenstvo uplatní túto zásadu vo všetkých svojich programoch pre jednotlivé krajiny a regióny. To znamená výber prísne obmedzeného počtu oblastí, pre ktoré sa programovala pomoc Spoločenstva, namiesto rozdrobovania snáh v príliš veľkom počte sektorov. Tento výber sa uskutoční na úrovni krajín a regiónov, s cieľom dodržať záväzky prijaté vzhľadom na partnerstvo, vlastnú zodpovednosť a zosúladenie.

68. Tieto priority sa určia pomocou transparentného a hĺbkového dialógu partnerskými krajinami na základe spoločnej analýzy a tak, aby sa zabezpečila doplnkovosť s ostatnými donormi, najmä s členskými štátmi. Programovanie by malo umožňovať dostatočnú pružnosť, aby bolo tiež možné na nepredvídané potreby reagovať rýchlo.

69. Program zosúladenia znamená, že donori musia pracovať spoločne na podpore všeobecných a odvetvových politík partnerských krajín. Spoločenstvo podporuje partnerské krajiny v tom, aby boli vedúcou silou pri príprave a koordinácii viacročného programovania podpory všetkých donorov v danej krajine. Stratégie na zníženie chudoby zamerané na MDG alebo rovnocenné národné stratégie sa stanú pre túto prácu východiskom.

3.2 Oblasti pre uskutočňovanie opatrení Spoločenstva

70. Osobitná úloha a komparatívne výhody Spoločenstva poukazujú na zameranie príspevkov Spoločenstva v určitých oblastiach, kde má Spoločenstvo komparatívne výhody. Komisia bude preto ďalej rozvíjať svoje skúsenosti a kapacitu v týchto oblastiach. Osobitná pozornosť sa venuje budovaniu potrebnej kapacity a odborných znalostí na úrovni krajiny v súlade s procesom decentralizácie a vlastnej zodpovednosti partnerských krajín.

71. Spoločenstvo je reagovaním na potreby, ktoré vyjadria partnerské krajiny, aktívne najmä v týchto oblastiach, z ktorých sa mnohé považujú za jeho komparatívnu výhodu.

Obchod a regionálna integrácia

72. Spoločenstvo bude pomáhať rozvojovým krajinám pri obchodnej a regionálnej integrácii prostredníctvom zvelačovania rovnocenného a environmentálne trvalo udržateľného rastu, pri plynulej a postupnej integrácii do svetového hospodárstva a pri stratégiách spájania obchodu so znižovaním chudoby alebo podobných stratégiách. Prioritou v tejto oblasti je budovanie inštitúcií a kapacít s cieľom navrhnuť a účinne vykonávať zdravé obchodné a integračné politiky ako aj podpora súkromného sektora s cieľom využiť nové obchodné príležitosti.

73. Konkrétne operácie budú vo veľkej miere závisieť do charakteristík partnerských krajín. Najchudobnejšie krajiny, osobitne LDC a malé krajiny s nevýhodnou polohou a ostrovné krajiny si vyžadujú osobitný dôraz na potrebu, aby sa osobitná pozornosť venovala ponuke a zvýšeniu konkurencieschopnosti súkromného sektora.

74. Často sú najväčšie prekážky práve medzi samotnými rozvojovými krajinami. Regionálna integrácia môže zmenšiť tieto prekážky. V prípade AKT krajín, toto pomáha aj pri príprave dohôd o hospodárskom partnerstve. Pre mnohé krajiny, ale najmä pre krajiny, pre ktoré je EÚ hlavným obchodným a finančným partnerom, je aproximácia právnych predpisov jednotného trhu EÚ výhodné.

Životné prostredie a trvalo udržateľnú správu prírodných zdrojov

75. Spoločenstvo podporuje snahy partnerských krajín o zahrnutie aspektov životného prostredia do rozvoja a pomáha zvyšovať ich kapacitu plniť multilaterálne dohody o životnom prostredí. Spoločenstvo venuje osobitnú pozornosť iniciatívam, ktoré zabezpečujú trvalo udržateľné riadenie a zachovanie prírodných zdrojov vrátane zachovania prírodných zdrojov ako zdroja príjmu, prostriedkov na zachovanie a tvorbu nových pracovných príležitostí, živobytia na vidieku a environmentálnych produktov a služieb. Preto bude povzbudzovať a podporovať národné a regionálne stratégie; zúčastní sa na európskych alebo celosvetových iniciatívach a v organizáciách a prispeje do nich. Väčšia podpora plneniu Dohovoru Organizácie Spojených národov o biologickú diverzitu pomôže zastaviť stratu biodiverzity a podporí biologickú bezpečnosť a trvalo udržateľné riadenie biodiverzity. Pokiaľ ide o kontrolu rozširovania púští a trvalo udržateľné hospodárenie s pôdou, Spoločenstvo sa zameria na plnenie Dohovoru Organizácie Spojených národov o boji proti rozširovaniu púští prostredníctvom účinného začlenenia otázok trvalo udržateľného hospodárenia s pôdou do stratégií rozvojových krajín. Pokiaľ ide o trvalo udržateľné hospodárenie s lesmi, Spoločenstvo podporuje snahy v boji proti nezákonnej ťažbe a venuje osobitnú pozornosť vynútiteľnosti práva, správu a obchod v lesnom hospodárstve (FLEGT).

76. Pokiaľ ide o klimatickú zmenu, Spoločenstvo sústreďuje svoje úsilie na uskutočňovanie akčného plánu EÚ o klimatickej zmene v kontexte rozvojovej spolupráce, v úzkej súčinnosti s členskými štátmi. V centre podpory Spoločenstva určenej LDC a malým rozvojovým ostrovným štátom je prispôbenie negatívnym účinkom klimatickej zmeny. Bude sa tiež snažiť podporovať trvalo udržateľné hospodárenie s chemickými látkami a odpadom s prihliadnutím osobitne na ich súvislosti s otázkami zdravia.

Infraštruktúra, komunikácie a doprava

77. Spoločenstvo podporuje trvalo udržateľný odvetvový prístup k doprave. Tento prístup sa zakladá na zásadách vlastnej zodpovednosti partnerskej krajiny a stanoví prioritú pomocou stratégií na znižovanie chudoby alebo rovnocenných stratégií, splnenia potrieb partnerskej krajiny, zaistenia bezpečnosti, dostupnosti a efektívnosti dopravy a minimalizácie negatívnych účinkov na životné prostredie. Uplatňuje stratégiu poskytovania dopravy, ktorá je ekonomicky, finančne, environmentálne a inštitucionálne udržateľná.

78. Spoločenstvo v rámci dostupného rozpočtu reaguje na rastúcu požiadavku, najmä z afrických krajín, o zvýšené financovanie infraštruktúry vrátane hospodárskej infraštruktúry donormi na podporu snáh na odstránenie chudoby. Spoločenstvo poskytne podporu na rôznych úrovniach. Východiskovým bodom bude národná úroveň, kam sa pomocou stratégií partnerských krajín nasmeruje najväčšia časť podpory pri zaistení optimálnej rovnováhy medzi investíciami a údržbou. Spoločenstvo na regionálnej úrovni a na úrovni svetadielu začne partnerstvo pre infraštruktúru, ktoré bude fungovať spolu s regionálnymi hospodárskymi spoločenstvami a ostatnými hlavnými partnermi vrátane súkromného sektora. Podporí sa partnerstvo so súkromným sektorom.

79. Spoločenstvo podporí aj väčšie využívanie informačných a komunikačných technológií na prepojenie digitálnej priepasti. Zvýši aj svoju podporu výskumu v oblasti vývoja.

Voda a energia

80. Integrovaný politický rámec hospodárenia s vodnými zdrojmi Spoločenstva sa zameriava na zabezpečenie dostatočných dodávok pitnej vody dobrej kvality, primeraných hygienických zariadení a hygieny pre každého človeka v súlade s MDG a cieľmi z Johannesburgu. Zameriava sa ďalej na stanovenie rámca pre dlhodobú ochranu všetkých vodných zdrojov, pričom predchádza ďalšiemu zhoršovaniu a podporuje trvalo udržateľnú spotrebu vody.

81. K týmto politickým cieľom prispieva Európska iniciatíva pre vodu. Jej kľúčovými prvkami sú: posilnenie politického záväzku konať; zviditeľňovať otázky týkajúce sa vody a hygienických zariadení v kontexte snáh o znižovanie chudoby a trvalo udržateľného rozvoja; podpora lepších mechanizmov hospodárenia s vodou; povzbudenie regionálnej a miestnej spolupráce v otázkach hospodárenia s vodou; a uvoľnenie ďalších finančných prostriedkov.

82. Celé skupiny obyvateľov rozvojových krajín nemajú prístup k moderným službám v oblasti energií a sú závislí od nedostatočných a nákladných systémov zásobovania domácou energiou. Politika Spoločenstva sa preto zameriava na podporu zdravého inštitucionálneho a finančného prostredia, osvetu, budovania kapacít a zabezpečovania finančných prostriedkov s cieľom zlepšiť prístup k moderným, dostupným, trvalo udržateľným, účinným, čistým (vrátane obnoviteľných) službám v oblasti energií prostredníctvom energetickej iniciatívy EÚ a ostatných medzinárodných a národných iniciatív. Vyvinú sa tiež snahy o podporu technologického pokroku v oblasti energií a dopravy.

Rozvoj vidieka a územné plánovanie, poľnohospodárstvo a potravinová bezpečnosť

83. Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka sú rozhodujúce pri znižovaní chudoby a pri raste. Spoločenstvo prostredníctvom opätovného začatia investovania do týchto oblastí podporí decentralizovaný a environmentálne trvalo udržateľný územný rozvoj vedený príslušnou krajinou a účasť na ňom, zameraný na zapojenie príjemcov do určenia investícií a riadenia zdrojov s cieľom podporiť vznikajúce miestne rozvojové strediská pri zachovávaní kapacity ekosystémov. Na to, aby mohli byť výsledky trvalo udržateľné, je potrebné podporovať súdržné a priaznivé politické prostredie na všetkých úrovniach.

84. Spoločenstvo bude aj naďalej pracovať na zlepšení potravinovej bezpečnosti na medzinárodnej, regionálnej a národnej úrovni. Bude podporovať strategické prístupy v chronicky ohrozených krajinách. Zameria sa na prevenciu, bezpečnostné siete, zlepšený prístup k zdrojom, kvalitu výživy a rozvoj kapacít. Osobitná pozornosť sa bude venovať prechodným situáciám a účinnosti mimoriadnej pomoci.

85. V súvislosti s poľnohospodárstvom sa Spoločenstvo zameria na prístup k zdrojom (pôda, voda, finančné prostriedky), na trvalo udržateľné zintenzívnenie výroby (ak je to vhodné a najmä v LDC), na konkurencieschopnosť na regionálnom a medzinárodnom trhu a na riadenie rizík (v krajinách závislých od komodít). S cieľom zabezpečiť, aby rozvojové krajiny mali úžitok z technologického rozvoja, Spoločenstvo podporí globálny poľnohospodársky výskum.

Správa vecí verejných, demokracia, ľudské práva a podpora hospodárskych a inštitucionálnych reforiem

86. Pri znižovaní chudoby a pre trvalo udržateľný rozvoj je základom pokrok v ochrane ľudských práv, dobrej správy vecí verejných a demokratizácia (!). Všetci ľudia by mali mať všetky ľudské práva v súlade s medzinárodnými dohodami. Spoločenstvo podporí na tomto základe dodržiavanie ľudských práv pre všetkých ľudí v spolupráci so štátnymi aj neštátnymi subjektmi v partnerských krajinách. Spoločenstvo sa bude aktívne snažiť propagovať ľudské práva ako neoddeliteľnú súčasť aktívneho vnútroštátneho dialógu o správe vecí verejných. Zveľaďovanie dobrej správy vecí verejných si vyžaduje pragmatický prístup na základe osobitných súvislostí každej krajiny. Spoločenstvo bude aktívne podporovať aktívny vnútroštátny dialóg o dobrej správe vecí verejných, ako je boj proti korupcii, reforma verejného sektora, prístup k spravodlivosti a reforma súdnictva. Toto je základom pre budovanie reformných programov vedených krajinou v kontexte zodpovednosti a inštitucionálneho prostredia, ktoré dodržiava ľudské práva, demokratické zásady a právny štát.

(!) Oznámenie z roku 2003 o správe vecí verejných a vývoji definovalo pojem a prístup ES k správe vecí verejných.

87. Spoločenstvo s cieľom zlepšiť legitímnosť a osobnú zodpovednosť reforiem vedených jednotlivými krajinami podporí vysokú úroveň politického záväzku voči týmto reformám. Podporí tiež ako súčasť toho decentralizáciu a miestne orgány, posilnenie úlohy parlamentov, podporí ľudskú bezpečnosť chudobných ľudí a posilní národné procesy s cieľom zabezpečiť slobodné, spravodlivé a transparentné voľby. Spoločenstvo podporí zásady demokratickej správy vecí verejných v súvislosti s finančnými, daňovými a súdnymi záležitosťami.

88. Pri podpore hospodárskych a inštitucionálnych reforiem vrátane stratégií znižovania chudoby bude v spolupráci s inštitúciami Bretton Woods i naďalej hlavným subjektom Spoločenstvo, ktoré sa bude angažovať v dialógu a bude poskytovať finančnú pomoc vládam zaangažovaným do týchto programov. Spoločenstvo bude i naďalej pozorne sledovať dosah reforiem z hľadiska rastu, zlepšovania obchodnej klímy, makroekonomickej stability a účinkov na znižovanie chudoby. Spoločenstvo bude podporovať vlastnú zodpovednosť krajín tak, že jadrom jeho dialógu budú výsledky. Osobitý dôraz sa bude klásť aj na otázku zlepšenia riadenia verejných financií, čo je základný prvok v boji proti korupcii a pri lepšej efektívnosti verejných výdavkov.

Predchádzanie konfliktom a nestabilita štátov

89. Spoločenstvo pripraví v rámci jednotlivých právomocí svojich inštitúcií komplexný preventívny prístup k nestabilite štátov, konfliktom, prírodným katastrofám a ostatným typom kríz. Spoločenstvo bude v tomto pomáhať partnerským krajinám a regionálnym organizáciám v ich snahách o posilnenie systémov včasného varovania, demokratickej správy vecí verejných a budovanie inštitucionálnej kapacity. Spoločenstvo zlepší v úzkej spolupráci a koordinácii s existujúcimi štruktúrami Rady aj svoju vlastnú schopnosť rozpoznávať včasné znaky nestability štátu pomocou lepšej spoločnej analýzy a spoločným monitorovaním a posudzovaním problémových, nestabilných a slabých štátov s ostatnými donormi. V celom svojom programovaní bude aktívne plniť zásady OECD pre dobrú medzinárodnú angažovanosť v nestabilných štátoch.

90. V ťažkých partnerstvách, s nestabilnými alebo zlyhávajúcimi štátmi bude bezprostrednou prioritou Spoločenstva poskytovanie základných služieb a riešenie potrieb prostredníctvom spolupráce s občianskou spoločnosťou a organizáciami OSN. Dlhodobou víziou pre účasť Spoločenstva je zvýšiť vlastnú zodpovednosť a pokračovať v budovaní legitímnych, výkonných a pružných štátnych inštitúcií a aktívnej a organizovanej občianskej spoločnosti v partnerstve s dotknutou krajinou.

91. Spoločenstvo bude aj naďalej pripravovať komplexné plány pre krajiny, v ktorých je výrazné nebezpečenstvo konfliktov, čo by malo zahŕňať politiky, ktoré môžu priostriť alebo znížiť riziko konfliktu.

92. Spoločenstvo bude i naďalej poskytovať pomoc pri predchádzaní a riešení konfliktov a pri budovaní mieru riešením primárnych príčin násilných konfliktov vrátane chudoby zhoršovania životného prostredia, vykorisťovania a nerovného rozdeľovania a prístupu k pôde a prírodným zdrojom, slabej správy vecí verejných, porušovania ľudských práv a nerovnosti mužov a žien. Bude tiež podporovať dialóg, účasť a zmier s cieľom podporiť mier a predchádzať vyhroteniu násilia.

Ľudský rozvoj

93. Politický rámec Spoločenstva v oblasti ľudského rozvoja pre zdravie, vzdelávanie, kultúru a rovnosť mužov a žien má za cieľ zlepšiť životy ľudí v súlade s MDG prostredníctvom opatrenia na celosvetovej úrovni a na úrovni jednotlivých krajín. Hnacou silou bude zásada investovania do ľudí a ich ocenenie, podpora rovnosti mužov a žien a spravodlivosť.

94. MDG sa nemôžu dosiahnuť bez dosiahnutia pokroku pri naplňaní cieľa základného sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv uvedených v programe medzinárodnej konferencie o populácii a rozvoji v Káhire (ICPD). Cestovná mapa pre spoločné akcie EÚ o Európskom akčnom programe sa pripraví s cieľom konfrontovať zničujúci dosah HIV/AIDS, TB a malárie v rozvojových krajinách. Spoločenstvo bude podporovať vykonávanie stratégií na podporu sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv a spojí boj proti HIV/AIDS s podporou reprodukčného a sexuálneho zdravia a práv v plnom rozsahu. Spoločenstvo bude tiež riešiť mimoriadnu krízu ľudských zdrojov u poskytovateľov zdravotníckej starostlivosti, spravodlivé financovanie zdravotníckej starostlivosti a posilňovanie systémov zdravotníctva, s cieľom podporovať lepšie výsledky v oblasti zdravotníctva, pričom budú chudobným ľuďom lieky prístupnejšie.

95. Posilnia sa ukazovatele výkonnosti súvisiace s MDG, aby sa lepšie prepojila sektorová a rozpočtová podpora s pokrokom dosiahnutým pri MDG a aby sa zabezpečili primerané finančné prostriedky pre zdravotníctvo a vzdelávanie.

96. Spoločenstvo sa zameriava aj na príspevok k „Vzdelávaniu pre všetkých“. Prioritami vo vzdelávaní sú kvalitné základné vzdelanie, odborná príprava a riešenie nerovností. Osobitá pozornosť sa bude venovať podpore výchovy dievčat a ich bezpečnosti v školskom prostredí. Podporí sa príprava a plnenie národných sektorových plánov ako aj účasť na regionálnych a celosvetových tematických iniciatívach zameraných na vzdelávanie.

Sociálna súdržnosť a zamestnanosť

97. Spoločenstvo sa v súvislosti s odstraňovaním chudoby zameriava na predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a na boj proti diskriminácii voči všetkým skupinám. Podporí sociálny dialóg a ochranu, najmä riešenie nerovnosti mužov a žien, práva domorodého obyvateľstva a ochranu detí pred obchodovaním s nimi, ozbrojené konflikty, najhoršie formy práce detí a diskrimináciu a podmienky ľudí so zdravotným postihnutím.

98. Podporia sa sociálne a fiškálne politiky na podporu spravodlivosti. Prioritné aktivity budú obsahovať podporu sociálnej bezpečnosti a fiškálne reformy, spoločnú sociálnu zodpovednosť, rast a zamestnanosť v prospech chudobných ľudí.

99. Zamestnanosť je hlavným faktorom na dosiahnutie vysokej úrovne sociálnej súdržnosti. Spoločenstvo bude podporovať investície, ktoré vytvárajú pracovné príležitosti a podporujú rozvoj ľudských zdrojov. Spoločenstvo v tejto súvislosti bude podporovať primerané pracovné príležitosti pre všetkých v súlade s programom Medzinárodnej organizácie práce (MOP).

3.3. Posilnenie prístupu „presadzovania“

100. Niektoré otázky si vyžadujú viac než len konkrétne opatrenia a politiky; je treba ich tiež presadzovať, pretože sa dotýkajú všeobecných zásad uplatňovaných pri všetkých iniciatívach a vyžadujú si odpoveď reakciu viacerých sektorov.

101. Spoločenstvo bude vo všetkých činnostiach uplatňovať posilnený prístup k presadzovaniu týchto prierezových otázok: podpora ľudských práv, rovnosť mužov a žien, demokracia, dobrá správa vecí verejných, práva detí a domorodých národov, predchádzanie konfliktom, udržateľnosť životného prostredia a boj proti HIV/AIDS. Tieto prierezové otázky sú cieľmi samé o sebe a zároveň sú dôležitými faktormi pri posilňovaní dosahu a udržateľnosti spolupráce.

102. Komisia obnoví tento prístup tým, že bude systematicky a strategicky využívať všetky zdroje, ktorými disponuje⁽¹⁾. Zabezpečí predovšetkým, aby jej služby rozvíjali kapacity na vykonávanie tejto politiky. Zintenzívni dialóg s partnerskými krajinami na podporu presadenia týchto otázok v národných politikách a v stratégiách znižovania chudoby. Uľahčí aj zakladanie sietí pre odborné vedomosti a pre technickú podporu.

⁽¹⁾ Strategické environmentálne vyhodnotenia a analýzy dosahu na rovnosť mužov a žien sa budú vykonávať systematicky aj v rámci rozpočtovej pomoci (začlenením aspektov životného prostredia do rozpočtu) a sektorovej pomoci.

Demokracia, dobrá správa vecí verejných, ľudské práva, práva detí a domorodého obyvateľstva

103. Demokracia, dobrá správa vecí verejných, ľudské práva a práva detí sa podporujú v partnerstve so všetkými krajinami, ktoré prijímajú rozvojovú pomoc Spoločenstva. Tieto otázky by sa mali systematicky začleňovať do rozvojových nástrojov Spoločenstva prostredníctvom všetkých strategických dokumentov o jednotlivých krajinách a regiónoch. Hlavnou zásadou pri ochrane práv domorodého obyvateľstva v rozvojovej spolupráci je zabezpečiť ich plnú účasť a slobodný súhlas dopredu informovaných dotknutých spoločstiev.

Rovnosť mužov a žien

104. Rovnosť medzi mužmi a ženami a aktívne zapojenie sa oboch pohlaví do všetkých aspektov spoločenského pokroku sú hlavnými podmienkami pre znižovanie chudoby. Aspekt rovnosti mužov a žien sa musí riešiť v úzkom spojení so znižovaním chudoby, sociálnym a politickým rozvojom a hospodárskym rastom a musí sa presadzovať vo všetkých aspektoch rozvojovej spolupráce. Rovnosť mužov a žien sa bude propagovať podporovaním rovnakých práv, prístupom k zdrojom a ich kontrolou a politickým a ekonomickým hlasom.

Environmentálna udržateľnosť

105. Spoločenstvo bude podporovať snahy partnerských krajín (vlády a občianskej spoločnosti) s cieľom začleniť aspekty životného prostredia do rozvoja vrátane plnenia multilaterálnych dohôd o životnom prostredí⁽¹⁾. Pomôže im tiež zvýšiť svoje kapacity, aby toto mohli vykonávať. Ochrana životného prostredia sa musí zahrnúť do definície a výkonu všetkých politík Spoločenstva s cieľom najmä podporovať udržateľný rozvoj.

HIV/AIDS

106. Vo všetkých krajinách sa boj proti HIV/AIDS definuje ako boj, ktorý treba viesť vo všetkých sektoroch a inštitúciách. Zostáva potreba presadiť boj HIV/AIDS do mnohých aktivít, ktoré sa jej priamo nedotýkajú, a do pracovných programov na podporu konkrétnych sektorov.

3.4. Podpora globálnych iniciatív a fondov

107. Komisia bude aj naďalej prispievať ku globálnym iniciatívam, ktoré sú jasne prepojené s MDG a s celosvetovými verejnými statkami. Globálne iniciatívy a fondy sú účinnými nástrojmi na poskytnutie nových politických opatrení alebo na posilnenie existujúcich, ak je ich rozsah nedostatočný. Sú schopné účinnejšie zmobilizovať povedomie a podporu verejnosti než tradičné podporné inštitúcie. Tento druh pomoci by sa mal zosúladiť s národnými stratégiami, prispieť k dialógu s krajinami a zamerať sa na zahrnutie finančných prostriedkov do ich rozpočtových cyklov.

108. Po porade Komisie s členskými štátmi, a ak je to vhodné s Európskym parlamentom, sa, pokiaľ ide o zabezpečenie rozpočtu, bude musieť zhodnotiť pridaná hodnota globálnych iniciatív a fondov v každom jednom prípade. Komisia zostaví kritériá pre účasť Spoločenstva v celosvetových fondoch a príspevkoch do nich. Prioritou budú iniciatívy, ktoré prispievajú k dosiahnutiu MDG a zvýšia dostupnosť svetových verejných statkov.

3.5. Súdržnosť politík rozvoja (PCD)

109. Komisia a členské štáty pripravujú priebežný pracovný program o plnení záverov o PCD zo zasadnutia Rady v máji 2005. Tento pracovný program navrhne priority pre jednotlivé akcie, vymedzí úlohy a zodpovednosti Rady, členských štátov a Komisie a stanoví postupnosť a časový rozvrh s cieľom zabezpečiť, aby politiky, ktoré nie sú zamerané na pomoc, mohli pomáhať rozvojovým krajinám pri dosahovaní MDG. Komisia preto pri formulovaní a vykonávaní politík posilní svoje existujúce nástroje, najmä nástroj posudzovania dosahu a porady s rozvojovými krajinami, a zväži nové nástroje, ak sú potrebné pre podporu posilnených PCD.

(¹) Podnebie, biodiverzita, rozširovanie púští, odpady a chemické látky.

110. Napriek dosahovanému pokroku pri ostatných záväzkoch PCD sa záväzkom a akciám v oblasti migrácie bude venovať naliehavá pozornosť. Komisia sa v tomto ohľade zameria na zahrnutie otázok migrácie a utečencov do stratégií pre jednotlivé krajiny a regióny a do partnerstiev s krajinami, ktoré majú o to záujem, a na podporu synergií medzi migráciou a rozvojom, aby sa migrácia stala pozitívnou silou rozvoja. Podporí rozvojové krajiny v ich politikách riadenia migračných vln ako aj v ich úsilí v boji proti obchodovaniu s ľuďmi s cieľom zabezpečiť, aby sa dodržiavali ľudské práva migrantov.

4. Výber spôsobov podľa potrieb a výkonnosti

111. Spoločenstvo má široký výber možností vykonávania rozvojovej pomoci, ktorý mu umožňuje reagovať na rôzne potreby v odlišných podmienkach. Tieto možnosti sú k dispozícii pre všetky zemepisné a tematické programy a premietajú skutočnú pridanú hodnotu Spoločenstva.

112. Pomoc Spoločenstva, či už je to projekt, sektorový program alebo podpora sektorového alebo všeobecného rozpočtu by mala podporovať stratégie znižovania chudoby alebo rovnocenné stratégie v partnerských krajinách. Rozhodnutia o najvhodnejších spôsoboch pomoci Spoločenstva pre jednotlivé krajiny sa urobia v etape programovania, ktoré sa musí čoraz viac koordinovať s procesom formulovania sektorových politík a s plnením vnútroštátnych rozpočtov.

113. Ak to podmienky dovoľujú, pri podpore ekonomických a fiškálnych reforiem a pri vykonávaní PCD sa uprednostní podpora rozpočtu pre konkrétne sektory alebo pre programy s verejnými výdavkami. Táto pomoc umožní prijímajúcim krajinám vyrovnáť sa s rastúcimi prevádzkovými rozpočtami, podporí harmonizáciu a zosúladenie národných politík, prispieva k zníženiu transakčných nákladov a povzbudzuje prístupy podľa výsledkov. Takéto programy si zvyčajne vyžadujú podporu medzinárodných finančných inštitúcií, s ktorou sa bude koordinovať podpora Spoločenstva. Mala by sa jasne vymedziť pridaná hodnota doplnkového príspevku Spoločenstva a akékoľvek dodatočné podmienky. Posilnia sa kapacity na finančné riadenie prijímajúcich krajín, tieto sa budú aj presne monitorovať.

114. Zabezpečenie priamej podpory rozpočtu bude dodržiavať odporúčania prijaté v Zásadách dobrej praxe OECD/DAC o rozpočtovej podpore, najmä z hľadiska zosúladenia, koordinácie a podmienok. Zásady pre zabezpečenie rozpočtovej podpory sa budú vzťahovať na všetky partnerské krajiny a posilnia sa, keď sa stanovia jasné referenčné hodnoty a keď sa budú monitorovať ukazovatele stanovené na kontrolu účinnosti tejto možnosti pomoci.

115. Spoločenstvo bude dôsledne používať prístup podľa ukazovateľov výsledkov a výkonnosti. Podmienenosť sa bude čoraz viac vyvíjať smerom k „zmluvnej“ koncepcii, založenej na vzájomne dohodnutých záväzkoch sformulovaných podľa výsledkov.

116. Prístup pomocou mikrofinancovania je hlavnou inováciou za posledných pár rokov. Bude sa aj naďalej rozvíjať s dôrazom na budovanie kapacít a organizácií s príslušnými skúsenosťami.

117. Zníženie dlhu porovnateľné s nepriamou rozpočtovou pomocou, s nízkymi transakčnými nákladmi a tendenciou podporovať koordináciu a zosúladenie donorov, by mohlo pomôcť krajinám, ak je to potrebné a vhodné, zmenšiť ich ohrozenie vonkajšími otrasmi.

118. Väčšina pomoci Spoločenstva sa bude aj naďalej poskytovať vo forme grantov, čo je spôsob osobitne vhodný pre najchudobnejšie krajiny a pre krajiny s obmedzenou schopnosťou splácať dlhy.

119. Synergie medzi programami podporovanými Európskou investičnou bankou (EIB) a ostatnými finančnými inštitúciami a programami financovanými zo Spoločenstva by sa mali posilniť s cieľom zaručiť maximálny účinok pre prijímajúce krajiny. EIB zohráva čoraz významnejšiu úlohu pri poskytovaní pomoci Spoločenstva investovaním do súkromných a verejných podnikov v rozvojových krajinách.

120. Spoločenstvo s cieľom zlepšiť účinnosť multilaterálnej pomoci zlepšiť aj svoju spoluprácu so systémom OSN, medzinárodnými finančnými inštitúciami a ostatnými dôležitými medzinárodnými organizáciami a agentúrami, kde takáto spolupráca prinesie pridanú hodnotu.

121. Spoločenstvo dosiahne pokrok pri vymedzení súboru usmernení pri zásahoch v krajinách, ktoré sa ocitli v kríze alebo ktoré prešli krízou tým, že zabezpečí, že sa jeho postupy pre pridelovanie finančných prostriedkov a jeho možnosti zasahovať prispôbia úvahám o schopnosti reagovať rýchlo a pružne, spolu s rôznymi druhmi zásahov.

5. Pokrok dosiahnutý v reformách riadenia

122. Komisia v roku 2000 začala reformný program, ktorého cieľom je urýchliť vykonávanie vonkajšej pomoci Spoločenstva a zlepšiť kvalitu poskytovania pomoci. Tento program priniesol: i) zlepšené programovanie v rámci súdržného projektového cyklu so zameraním sa na odstraňovanie chudoby, ii) vytvorenie jedného subjektu – EuropeAid – zodpovedného za poskytovanie pomoci, iii) ukončený proces prenosu s 80 delegáciami, ktoré sú teraz zodpovedné za riadenie pomoci, iv) posilnenie ľudských zdrojov na urýchlenie výkonov, v) lepšie metódy práce pomocou harmonizovaných a zjednodušených postupov, lepšie informačné systémy a lepšie vyškolený personál, vi) vyššia kvalita prostredníctvom procesu podpory kvality a monitorovania rôznych etáp riadenia projektov a na záver vii) rýchlejšie poskytovanie pomoci.

123. Potrebné sú však ďalšie zlepšenia; a budú sa ďalej uskutočňovať. Z vonkajšieho hľadiska bude mať program koordinácie a harmonizácie s ostatnými donormi veľký pozitívny dosah na poskytovanie pomoci. Z pohľadu EÚ bude Komisia naďalej zefektívňovať postupy, tlačiť na to, aby sa viac zodpovednosti presunulo na delegácie, objasňovať vzájomné pôsobenie medzi delegáciami a ústredím a zlepšovať informačné systémy. V tomto rámci sa kvalite projektov a programov dostane viac pozornosti na vstupe prostredníctvom posilneného procesu podpory kvality. Toto si bude vyžadovať aj jasnejšie zameranie na obmedzený počet oblastí (a obmedzený počet aktivít v rámci cieľových oblastí) na jednu partnerskú krajinu. Počas poskytovania pomoci by sa mali lepšie využiť nástroje monitorovania a hodnotenie pri ukončení programov by malo viesť k jasnejšiemu prínosu procesu programovania a identifikácie.

6. Monitorovanie a hodnotenie

Poznatky z hodnotenia DPS (rozvojovej politiky) 2000

124. Hodnotenie rozvojovej politiky Európskeho spoločenstva a jej dosah na pomoc Spoločenstva zdôraznilo niekoľko dôležitých otázok, ktoré sa vzťahovali na potrebu premietnuť posledné záväzky z oblasti medzinárodného rozvoja, ako sú napríklad záväzky prijaté na konferenciách OSN, a na pokrok dosiahnutý pri rozvoji najlepšej praxe, ako napríklad rozpočtová podpora a vyhlásenie urobené v Paríži. Je potrebné, aby si DPS vo väčšej miere osvojili všetky zložky Komisie a aby ju vo všeobecnosti prijal Európsky parlament. Mala by sa uplatniť dôsledne vo všetkých rozvojových krajinách v rozvojových programoch Spoločenstva. Tieto poznatky sa zostavili pri dohode o novom vyhlásení a plne sa zohľadnia pri budúcom poskytovaní pomoci ES vo všetkých rozvojových krajinách.

Monitorovanie budúceho vykonávania

125. Komisia by pri vykonávaní tejto politiky mala pripraviť súbor merateľných cieľov a pravidelne hodnotiť pokrok vo výročnej správe pre vykonávanie rozvojovej politiky Európskeho spoločenstva.

126. Komisia zabezpečí, aby všetky jej služby a delegácie, ktoré riadia programovanie a poskytovanie rozvojovej pomoci Spoločenstva, využívali túto rozvojovú politiku Európskeho spoločenstva ako dôležitý odkaz pre ciele a zásady Spoločenstva pre vykonávanie každej rozvojovej spolupráce.

Vyhlasenie Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa stretli na zasadnutí Rady

Rada zväží, ak ktorýkoľvek členský štát by chcel preskúmať uplatňovanie tohto vyhlásenia po rozhodnutí OECD/DAC z apríla 2006.
